

Työllisyys- ja työehdot osasto/PV,TK

12.9.2016

Työ- ja elinkeinoministeriö

kirsi.haapa-aho@tem.fi

TEM/1239/03.01.01/2016 TEM044:00/2016

Työvoima- ja yrityspalvelulaki/työttömyysturvalaki

SAK kannattaa soveltuvuuden arvioimiseksi järjestettävän työkokeilun nimitystä rekrytointikokeiluksi. Nimi selkeyttää eroa varsinaisiin työkokeiluihin.

Luonnoksessa esitetään poistettavaksi työntajaa koskevia rajoituksia sekä työkokeilusta että palkkatuesta. SAK EI kannata esitettyjä poistoja. Säännösten poistaminen julkisesta työvoima- ja yrityspalvelulaista poistaa viranomaisten harkinnan työvoimapalveluiden järjestämisestä kyseisellä työnantajalla ja siirtää vastuun täysin työnantajalle.

Esitetyt muutokset johtavat pahimmillaan siihen, ettei työttömän työllistäminen ole ensisijaista vaan työsuhteinen työ korvataan ei-työsuhteisella työllä. Työsopimuslain mukainen työnantajan lisätöiden tarjoamisvelvoite menettää myös osittain merkityksensä, jos lisätöet ohjautuvat työkokeilijoille. Palvelualoilla osa-aikaiset työntekijät kilpailevat jo nykyisistä työtunneista. Kysymys ei näin ollen ole luonnoksessa esitetyn mukaisesti kyse vain oikeustilan selkeyttämisestä tai päällekkäisestä sääntelystä.

Rekrykokeilujen osalta jää epäselväksi, miten työtä voisi olla tosiasiallisesti tarjolla silloin, jos työnantajalla on työsopimuslain mukainen velvollisuus tarjota työtä esim. lomautetulle, irtisanotulle tai osa-aikaiselle työntekijälleen. Tilanne olisi silloin ristiriidassa rekrykokeilun tarkoituksen kanssa. Vaikka kokeilu olisi johtamassa työsuhteen solmimiseen, velvoite työn tarjoamiseen työsopimuslain mukaisesti säilyy ensisijaisesti heille, jotka ovat tuta-syistä sivuun työnnettyjä. Rekrykokeilijan työsuhteen syntyminen olisi näin hyvin epätodennäköistä. Rekrykokeilijaksi itseään tarjoava ei sitä välttämättä ymmärrä.

Liikkuvuusavustuksen maksaminen esitetään rajoitettavaksi vain kokoaikatyöhön. Tätä perustellaan sillä, että osa-aikatyöhön työllistyvillä työntekijöillä on oikeus soviteltuun työttömyysetuuteen. Kaikki osa-aikatyöntekijät eivät kuitenkaan ole oikeutettuja soviteltuun työttömyysturvaan, sillä sen maksaminen edellyttää aiempaa kokoaikatyötä. Muutos ei näin kannusta osa-aikatyön vastaanottamiseen ja asettaa osa-aikaiset työntekijät eri asemaan kokoaikatyöntekijöiden kanssa.

Hallituksen työllisyyspakettiin (1.9.2016) liittyvä työnhakijan haastattelemisen kolmen kuukauden välein on pääosin kannatettavaa. SAK on jo usean vuoden ajan painottanut lausunnoissaan työttömien henkilökohtaisen palvelun tärkeyttä etenkin työttömyyden alussa. Tämä

SAK/Työllisyys- ja työehdot osasto/PV,TK

12.9.2016

nostettiin esiin myös työmarkkinajärjestöjen yhteisissä pitkäaikaistyöttömyyden ehkäisemiseen liittyvissä linjauksissa syksyllä 2015.

Hallituksen esityksessä ei kuitenkaan ole haastatteluiden toteuttamisesta minkäänlaisia arvioita. Kuinka paljon haastatteluja jätetään nykyisin toteuttamatta ilmeisen tarpeettomina tai jopa resurssien puuttuessa? Kuinka paljon uusien haastatteluiden arvioidaan lisäävän viranomaistyötä? Tällä on selkeä vaikutus myös resurssien tarpeeseen.

Haastatteluiden määrän lisäksi huomiota tulisi kiinnittää myös muutoksen tarkoitukseen. Tarkoituksenahan tulee olla työttömien palvelutarpeen arviointi ja työllistymisen tukeminen. Muutoksen ei tule johtaa työttömien lisääntyneeseen kontrollointiin ja karensseihin, vaan tilanteeseen, jossa työttömille on aidosti tarjolla tukipalveluita. Työllistymissuunnitelmien laadukkuus on vihdoin saatava toteutumaan.

Työsopimuslaki

Edellisessä lausunnossaan SAK painotti tarvetta vähentää soveltavuuden arvioimiseksi järjestettävä lyhytkestoinen työkokeilu (rekrykokeilu) koeajasta. Uudessa esityksessä työsopimuslakiin tehtävä muutos tältä osin on näin ollen erittäin kannatettava.

Väliaikaista säännöstä, työntarjoamisvelvoitteesta poikkeamista koskien 1) työllistämismääräysten piiriin kuuluvien työttömien työnhakijoiden työllistämistä kuntiin ja 2) yhdistyksen tai säätiön palkatessa vähintään kaksi vuotta työttömänä olleen muihin kuin elinkeinotoiminnaksi katsottaviin tehtäviin, valmisteltaessa SAK toi esiin tarpeen seurata lain toteutumista. Seuranta vahvistettiin myös yhteisessä työryhmässä.

TEM:in keväällä 2016 käynnistämä arviointitutkimus tuntuu olevan edelleen keskeneräinen. Tutkimustuloksista ei saa täsmällistä vastausta väliaikaisen säännöksen toimivuudesta ja jatkotarpeesta, eikä tästä ole esitetty minkälaisia arvioita hallituksen esityksessä. Tästä huolimatta ministeriö ehdottaa lainsäädännön vakinaistamista. Vaikka liitoille ei ole erityisiä ongelmia väliaikaisesta säännöksestä kantautunut, SAK toteaa, ettei säännöksen seuranta ole sovitulla tavalla toteutunut ja siksi lainmuutos tulisi edelleen olla väliaikainen.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry